

ZA IZBOLJŠANJE LISTA
 potrebujemo Vaše datke volje. Vsek, ki
 mu priporočimo "Glas Naroda" ali pa
 pridobite za naročnika, vam bo hvale-
 šen, kar ste mu odprli pot k sreči lepemu
 in zanimivemu čitju. :: :: ::

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ČITATELJE OPOZARJAMO,
 da pravočasno obnovite naročni-
 no. S tem nam boste mnogo pri-
 hranili pri opominih. — Ako še
 niste naročnik, pošljite en do-
 lar za dvomesečno poskušnjo.

TELEPHONE: CHelsea 3—1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK

No. 272. — Štev. 272.

NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 23, 1938—SREDA, 23. NOVEMBRA, 1938

Volume XLVI. — Letnik XLVI.

ANGLIJA BO NASELILA ŽIDE V SVOJIH KOLONIJAH

HITLER NOČE, DA BI BILI POSLANI V BIVŠE NEMŠKE KOLONIJE, KI JIH BO SKUŠAL DOBITI NAZAJ

Anglija je ponudila nekdanjo nemško kolonijo Tanganyika za naselitev. — V angleški Guiani je na razpolago 10,000 kvadratnih milj. — Hitler je razjarjen zaradi naselitve bivših nemških kolonij.

LONDON, Anglija, 22. novembra. — Angleška vlada je ponudila domove v svojih oddaljenih kolonijah in začasno zavetje v Angliji za mnogo tisoč ljudi, katere preganjajo nemški naciji.

Ministrski predsednik Neville Chamberlain je v poslanski zbornici rekel, da je mogoče v bivši nemški koloniji Tanganyiki v vzhodni Afriki naseliti mnogo tisoč nemških Židov in ravno tako v koloniji Guiani v Južni Ameriki. V manjšem številu pa bi se mogli Židje naseliti tudi v Nyasalandu, severni Rhodesiji in v Kenji.

Angleški gospodarski izvedenci sedaj preiskujejo Guiano in Chamberlain je rekel, da bo tam prostora za 10,000 Židov in bodo mogli pričeti s svojim življenjem od kraja.

Chamberlain je rekel, da je angleška vlada pripravljena prevzeti del stroškov za preselitev Židov, da pa pričakuje prispevke v ta namen od zasebnikov v Angliji in Združenih državah. Chamberlain pričakuje, da bi bilo mogoče v Angliji in Združenih državah dobiti okoli \$100,000,000 v ta namen.

Toda načrt za naselitev bi mogel biti izveden v več letih in vzelo bi nadaljnjih nekaj let, predno bi naselbine uspevale.

Notranji minister sir Samuel Hoare je rekel, da je vlada pripravljena takoj začasno sprejeti več tisoč židovskih otrok, kakor je sprejela 66,000 belgijskih otrok ob izbruhu svetovne vojne.

"Tukaj imamo priložnost," je rekel Hoare, "rešiti celo generacijo mladine in nekoliko olajšati strahovito trpljenje njihovih starišev in prijateljev. Kako veliko je trpljenje za židovske stariše v Nemčiji, ko bodo poslali svoje otroke v tujo deželo, v nepoznane kraje, sami pa bodo morali še dalje živeti pod strašnimi razmerami v Nemčiji."

Ni pa še gotovo, ako bo Nemčija pustila oditi židovskim otrokom, dokler ni plačana globa ene milijarde mark, ki je bila naložena Židom za umor poslaniškega tajnika Ernesta vom Ratha v Parizu.

BERLIN, Nemčija, 22. novembra. — Tako Nemci kot Židje so presenečeni, da je Anglija pripravljena naseliti nemške Žide v bivših nemških kolonijah. Temu načrtu bo Nemčija z vso odločnostjo nasprotovala. Hitler je naravnost podivjal, ko je izvedel za ta angleški načrt. Zato namerava takoj sklicati "parlament", da protestira proti tej angleški nameri. Ker Nemčija zahteva, da so ji vrnjene vse njene bivše kolonije, bo odločno zahtevala, da v te kolonije niso poslani Židje.

Židovsko prebivalstvo pa je z velikim zadovoljstvom sprejelo poročilo o načrtu angleške vlade, da naseli nemške Žide v Tanagyiki, Guiani in v drugih svojih kolonijah. Njihovo veselje pa je bilo takoj izpremenjeno v žalost, ko so izvedeli, da bo Nemčija nasprotovala angleškemu načrtu, da bi bili Židje naseljeni v bivših njenih kolonijah.

Po zagotovitvi nekega nacističnega voditelja Hitler ne bo dovolil nobenemu Židu iti iz Nemčije, ako bi bil namenjen v Tnganyiko, ali pa kako drugo kolonijo, ki je bila pred svetovno vojno nemška.

LONDON, Anglija, 22. novembra. — Angleška poslanska zbornica je soglasno obsodila preganjanje Židov v Nemčiji. Ob istem času pa je tudi prišlo poročilo, da bo Hitler odpoklical poslanika Her-

Trije delavski voditelji ovirajo sporazum

KNEZ PAVLE V LONDONU

Knez Pavle je četrti balkanski vladar, ki je zadnje tedne obiskal London. — Njegovo potovanje ima gospodarski namen.

LONDON, Anglija, 22. nov. — Jugoslovanski kraljevi namestnik knez Pavle je včeraj prišel v London in je četrti balkanski vladar, ki je zadnje tedne prišel v Anglijo na posvetovanje glede važnih političnih zadev z angleškimi državniki. Spremlja ga njegova žena kneginja Olga.

Opazovalci, ki so dobro poučeni o razmerah, vidijo v obisku kneza Pavleta nov korak Anglije v njenem prizadevanju, da poveča svoj vpliv v balkanskih državah, katerim preti nemška politična in gospodarska nadvlada.

Četudi je uradno zatrjevano, da je knezov obisk popolnoma privatnega značaja, je pri vsem tem zelo velike gospodarske važnosti.

Knez Pavle je prišel v London za romunskim kraljem Karolom, katerega je spremljal njegov sin princ Mihael.

Iz zanesljivega vira prihaja poročilo, da je kralj Karol prejel uradno angleško zagotovilo, da bo njegova prošnja za finančno in gospodarsko pomoč še natančneje "preiskovana" in da more pričakovati, da bo dobila Romunska v Angliji kredit za nakup aeroplanov in majhnih bojnih ladij.

Kneza Pavleta in njegovo soprogo je na Victoria postaji pozdravil vojvoda Kentški s svojo soprogo princeso Marino. Odpeljali so se v Buckingham palačo, kjer bosta gosta tekom svojega bivanja v Londonu stanovala.

PARIZ, Francija, 22. nov. — Romunski kralj Karol in prestolonaslednik princ Mihael sta z vlakom odpotovala v Nemčijo, kjer bosta nekaj dni ostala v Sigmaringenu, ki je sedež romunske kraljeve rodovine.

"K VRAGU S HITLERJEM"

LONDON, Anglija, 22. nov. — Uprava tukajšnjega lista "The Leader" je dala po Londonu nabiti in raztrositi več tisoč plakatov z napisom: — "K vragu s Hitlerjem!"

Pod tem debelim naslovom je nakratko označena tragična usoda Čehoslovake. Na koncu je rečeno: "Svet bo še nekaj časa prenašal divjaka Hitlerja, slednjič bo pa tudi Hitler šel tja, kamor gredo vsi divjaki!"

berta von Dirksena, ker je ministrski predsednik Chamberlain obljubil Židom zavetje v angleški Guiani in v Tanganyiki, ki je bila pred svetovno vojno nemška kolonija.

Načrt za naselitev Židov v kolonijah je izdelal ameriški poslanik Joseph P. Kennedy.

ZARADI POSTAVNEGA PRAZNIKA "Zahvalnega Dne" ne izide jutri "Glas Naroda." Prihodnja številka izide v petek 25. novembra. Uprava.

ATATURKA SO POKOPALI

Poleg vseh balkanskih in nekaterih drugih držav je bila pri pogrebu zastopana tudi Nemčija.

ANGORA, Turčija, 22. nov. — Veličastni pogreb ustanovitelja in prvega predsednika turške republike se je vršil včeraj v hudem zimskem dežju.

Pred mrtvaški oder je 69 vojakov pripeljalo top, na katerega so položili predsednikovo truplo. Na vsaki strani krste so se zbrali turški generali in poslanci, za njimi pa so bili zastopniki raznih držav.

Krsto je neslo 20 vojakov, ki so ga položili na lafeto, ki je bila pregrnjena samo s turškimi zastavami.

Pri pogrebu so bili zastopniki Bolgarske, Francije, Anglije, Grške, Irana, Romunske, Rusije in Jugoslavije ter tudi kadeti z nemške križarke Emden.

Med zastopniki 34 držav je bil grški ministrski predsednik Metaxas, nemški zastopnik Konstantin von Neurath, francoski notranji minister Albert Sarraut, italijanski zastopnik baron Pompeo Aloisi, angleški admiral sir Dudley Pound in drugi.

Med vrsto vojakov je bilo Ataturkovo truplo prepeljav v etnografski muzej, kjer bo ležalo, dokler ne bo zgrajena grobnica, kamor bo njegovo truplo za stalno prenešeno.

Smrtna kosa.

V St. Peters Hospital v Brunswicku je 22. novembra umrla Mrs. Helen Volence. Bila je žena pokojnega Johna Volence in mati Mr. Antona Skvarčka iz 1713 W. 4th St., Arbor, N. J.

Mrtvaški obredi bodo 25. novembra ob 8.30 dopoldne v Raymond J. Sheehan pogrebniškem zavodu, 233 Dunellen Ave., Dunellen, N. J. in v St. Stanislav cerkvi, Plainfield, N. J., kjer bo ob 9. slovesna črna sv. maša.

Pokopana bo na pokopališču The Holy Redeemer Cemetery v So. Plainfield, N. J.

DVA TEDNA POČITNIC ZA PREDSEDNIKA

Roosevelt je dospel v Warm Springs v državi Georgiji, kjer je bil pred leti ustanovil zdravilišče za paralične otroke.

WARM SPRINGS, Ga., 22. nov. — V tukajšnje zdravilišče za paralične otroke je dospel včeraj predsednik Roosevelt ter se namerava dva tedna tukaj odpočiti oziroma se pripraviti za prihodnje zasedanje kongresa, ki bo kakor vse kaže, precej burno.

Ko je bil pred leti predsednik deloma okrevan od težke bolezni, je v tem kraju v znak hvalečnosti ustanovil veliko zdravilišče za paralične otroke. Zdravilišče je moderno opremljeno, otroci imajo najboljše postrežbo in najboljše zdravilne. V svojem prostem času prihaja predsednik najraje sem.

V četrtek — na Zahvalni dan — bosta dala predsednik in njegova žena otrokom dober obed, nakar se bodo vršile razne svečanosti.

Po dveh tednih se bo vrnil predsednik Roosevelt v Washington. Božične praznike bo preživel v svojem domu — Hyde Parku v državi New York — nakar ga bo odgovorna služba zopet prisilila k povratku v Washington.

ROMUNSKI KRALJ V NEMČIJI

FREIBURG, Nemčija, 22. nov. — Iz Pariza je dospel sem romunski kralj Karol. Tukaj bo gost svojega sorodnika princa Friederika Hohenzollern. Par dni bosta lovila divjačino, nakar se bo Karol vrnil na Romunsko.

POŠILJAJTE ZGODAJ BOŽIČNE DAROVE!

WASHINGTON, D. C., 22. nov. — Generalni poštni mojster Farley domneva, da bo letošnja božična pošta največja v zgodovini. Vsled tega opozarja vse, ki hočejo komu kaj za Božič poslati, naj to zgoda v store. Na božični dan bo pošta dostavljala le pošiljke, ki se lahko pokvari, in pa "special delivery" pisma. Farley želi, da bi čimveč poštnih uslužbencev praznovalo Božič v krogu svoje družine.

57 POSLANCEV RESIGNIRALO

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 22. nov. — Razlika v mnenju glede reševanja ukrajinskih in domačih problemov je napotila 57 poslancev k resignaciji. Poslanci so člani narodne stranke, kateri načeljuje ministrski predsednik Bela Imre-di.

FEDERACIJA BI MORALA PREVEČ ŽRTVOVATI, ČE BI UGODILA CIO

Kdor natančno promatra mnenje voditeljev CIO in AFL, mora priti do zaključka, da ni dosti upanja za sklenitev skorajšnjega miru med obema konkurenčnima organizacijama. Mesece in mesece bi trajalo, predno bi bili izdelani mirovni načrti, in še v tem slučaju bi bilo vprašanje, kdaj bi se mirovna pogajanja pričela, če bi se sploh.

POLOŽAJ NA ŠPANSKEM

Republikanci bodo zavrnili vsak mirovni načrt, ki bo ga jim skušali vsiliti proti njihovi volji.

BARCELONA, Španija, 22. novembra. — Predno se bosta sestala angleški ministrski predsednik Neville Chamberlain in angleški ministrski predsednik Edouardo Dala-dier, so vse politične stranke v republikanski Španski podpisale izjavo, po kateri odklanjajo vsak ponudeni mir, ki bi bil sklenjen za vladnim hrbtom.

Med drugim pravi izjava:

1. Nemogoče je iskati rešitve naše vojne za hrbtom španskega naroda, katerega predstavlja postavna vlada republike.

2. Rešitve je mogoče najti samo v kraljestvu mednarodnega zakona, ki je bil do sedaj kršen, in da odidejo tuji vojak, ki so vpadli v Španko, tehniki in vojni material, ki je puštoil našo deželo.

3. Španska vlada se zanaša na podporo celega španskega naroda, ki ji stoji zvesto ob strani v obrambo za neodvisnost dežele in narodno samostojnost.

To izjavo so podpisali voditelji vseh političnih strank od republikanske levice, pa do iberške anarhistične federacije.

MLADI NUDISTI

HUNTINGTON PARK, Cal. 21. nov. — Tukaj so aretirali sedem študentov, starih po šestnajst in sedemnajst let, ki so se s svojimi sošolkami zbirali na nekem zapuščenem skledju, kjer so se vršile prave orgije. Tako so naprimer nagrplesali in uganjali druge nemoralnosti. Vsaka taka "zabava" je bila seveda obilno zalita z žganjem. Zagovarjali se bodo morali pred mladinskim sodiščem radi nemorale.

POZOR, newyorška slovenska društva!

Ne pozabite poslati svojih zastopnikov na posvetovanje, ki se bo vršilo dne 27. novembra v Slovenskem Domu v Brooklyn, N. Y. Začetek ob dveh popoldne.

Pobuda mora priti bodisi iz vrst Federacije, bodisi od koga, ki v delavskem gibanju ni dejanski udeležen. Kot tak pride v poštev edinole predsednik Roosevelt, in kakor poročajo iz Bele hiše, bi bila največja predsednikova želja, da bi bil mir čimprej sklenjen. Predsednik bo seveda začel šele tedaj posredovati, ko bo prepričan, da bo njegovo posredovanje uspešno.

Kot je bilo razvidno iz raznih resolucij, sprejetih na zadnji konvenciji AFL v Houston, Texas, imajo v rokah ključ k miru uradniki unije stavbin-skih delavcev. Ti uradniki kontrolirajo izvršilni odbor Delavske federacije.

Nekdo, ki so mu razmere dobro znane, je nedavno rekel: — Mir ovirajo trije možje. To so: William L. Hutcheson, Arthur H. Wharton in Daniel Tracy.

Hutcheson je predsednik unije carpenterjev, Wharton in Tracy sta pa voditelja masinstov in električarjev. Ti trije imajo v Federaciji glavno besedo. Predsednik Wm. Green in podpredsednik M. Woll samo izražata njihovo mnenje.

Greenova javna ugotovila so bila precej ostrina in so očitovale nespravljivost, dočim se v splošnem sodi, da si Green in Woll ničesar bolj ne želita kot sprave s CIO.

CIO je odvzel Hutchesonu skoro stotisoč članov, ki vrše gozdna dela po severozapadnih državah. CIO se bo pridružilo tudi dosti masinstov Whartonove unije. Posebno masinisti po velikih tovarnah so začeli obračati Whartonu hrbet.

Nihče ne ve, kaj se bo zgodilo v bodočnosti, toda zelo pomembne so naslednje besede Johna L. Lewisa:

— Če bo hotela skleniti Ameriška delavske federacije z nami mir, bo morala strašno dosti žrtvovati. Predvsem bo morala priznati veljavnost vseh naših uni. To bi bilo zelo hudo za tiste, ki že več desetletij kontrolirajo delavsko gibanje v tej deželi.

— Možje, ki obvladujejo izvršilni odbor, nočejo v novem delavskem gibanju deliti vodstva z novimi unijami CIO. Če bi imeli količkaj prilike, bi te unije uničili. Toda te prilike jim ne bomo dali.

Maša zadušnica

bo za pokojno Mary Danič v nedeljo, 27. novembra ob 10. dopoldne v Slovenski cerkvi, 62 St. Marks Place, New York City.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Saka, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list na Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
In Kanada	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJE IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3-1242

PRIPRAVE ZA KONFERENCO

Diplomatje in načelniki vladnih ladjedelnic so začeli izdelovati načrte za zaščito Severne in Južne Amerike. Vse to je v skladu z zadnjimi priporočili predsednika Roosevelta, ki zavzema stališče, da se zamore Amerika edino s pomočjo močnih mornaric in dobro razvitega letalstva zavarovati pred nevarnostjo evropskih in azijskih diktatorov.

Državni tajnik Hull bo odpotoval dne 25. nov. iz New Yorka proti Južni Ameriki kot načelnik ameriške delegacije na pan-ameriški konferenci, ki se bo začela 9. decembra v Lima, glavnem mestu republike Peru.

Proti konferenci so se že začeli pojavljati prvi protesti. Tako naprimer je protestiralo sedem mirovnih organizacij, češ, da je namen konference pospešiti tekmo v oboroževanju. Najvažnejša med njimi je Narodna liga za preprečitev vojne.

V protestu je rečeno: — Ko razpravljajo diplomati o mednarodnih zadevah, so navdani s histerijo. Pod krinko, da je demokracija v nevarnosti, kujejo imperijalistične načrte. S tem mogoče lahko varajo prebivalstvo Združenih držav, nikdar pa ne bodo preslepili južnih Amerikancev.

Predsednik Roosevelt se ne briga za te očitke in je trdno nverjen, da bo konferenca dosegla svoj cilj. Kanada vlada se popolnoma strinja z njegovim načrtom, in nedvomno si ga bodo prilastile tudi centralno- in južno-ameriške republike.

Pomožni državni pravdnik A. A. Berle je te dni govoril po radio in rekel med drugim: — Zdi se, da soglašajo vse države na zapadni hemisferi. Od Kanade na severu, pa do rta Horna na jugu vlada najlepše soglasje. To ni mir nadvlada, pač pa mir sodelovanja. To naše stališče bomo brzo izjavili, kjer koli in kadarkoli bo treba.

Ameriški vojni in mornariški department bosta prihodnje leto potrošila več denarja v obrambne svrhe, kot ga je potrošila katerakoli administracija izza svetovne vojne.

V prvem tednu prihodnjega leta bo predsednik v poslanici, tikajoči se proračuna, pozval kongres, naj dovoli v obrambne svrhe tisoč petsto milijonov dolarjev.

Nova

VELIKA KUHARICA

Po dolgoletnih izkušnjah in preizkušnjah je Felicita Kalinšek svojo veliko Kuharico vnovič spopolnila in predelala. Ta izdaja je sedaj osma, kar pomeni za slovenske razmere več kakor še tako gostobesedna reklama.

Na več kakor 700 straneh je strnila odlična in priznana avtorica vse stane in najnovejša dogmala kuhinjske umetnosti. Snov je obdelana na vsa pregledna, izbira receptov je izbrana. TO JE NAJPOPOBNEJŠE DELO, KI GA IMAMO NA TEM PODROČJU. Oprema knjigo je raskolna. Nečisto je slik v besedilu, 24 pa je novih barvnih tabel, ki jih je narišal Dragotin Humek.

Vsaka gospodinja, ki se zaveda svoje odgovornosti za zdravo in pravilno prehrano družine, si mora to knjigo omisliti. Vsaka gospodinja se mora namreč priučiti umetnosti, kako bo svojim domačim nudila zdravo hrano v potrebni izbiri in menjava. Vsaka gospodinja bo hotela tudi svoje goste iznenaditi s posebno izbranimi jedmi. Za vse to ji bo najboljša vodnica in učiteljica ta **SLOVENSKA KUHARICA**.

Četudi je omeni našli knjige v vašem pogledu, ne samo vsebinsko, ampak tudi tehnično popolniji od vseh dosedanjih izdaj, je cena knjige **sedaj znižana**. (Poštino plačamo ml.)

Naročite pri: **\$5.**

KNJIGARNI: SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street New York, N. Y.

GOSPODINJE IN DEJAVNA, TO JE KNJIGA ZA VAS!

MNOGOŠTEVILNA DRUŽINA

J. A. Lyons, ministrski predsednik Avstralije, njegova žena in njegovih enajst otrok.

Iz Jugoslavije

Jetnik piše pisma s krvjo.

Zagrebska policija preiskuje sedaj zločine mladih roparjev, ki jih je polovila pred kratkim. Opazila pa je, da so si roparji, ki so v ločenih zaporih, med seboj v neki zvezi. Zato je policija preiskala obleko Draga Golca in pri njem res našla zvit listek z rdečimi črkami. Preiskava je ugotovila, da je Golc imel iglo ter z njo z lastno krvjo pisal sporočila svojim tovarišom Kanjuhu, kako naj pri preiskavi izpoveda.

Zensko zborovanje, ki je trajalo samo 20 minut.

V Novem Sadu je imela Matić naprednih žena svojo glavno skupščino. Odbornice so podale kratka poročila in že po 21 minutah je bila skupščina v najlepšem soglasju zaključena. Eno izmed odborov je naglasila: Ko končamo skupščino v 20 minutah, dokazujemo, da smo bolj zavzete za složno in mirno delo, kakor pa moški.

Od veselja so se vaščani zjokali, ko je prispel v vas prvi avtomobil.

V vas Blaževu, ki je nad 30 km oddaljena od Brusa, je prispel kot prvi v avtomobilom podjetnik Luka Velović iz Brusa. Blaževu je sicer ena izmed najlepših občin v sreza kopaniškem, a zaradi ozke ceste se še ni nihče tja pripeljal z večjim vozom, kaj šele z avtomobilom. Od Kruševca vodi preko Brusa sicer državna cesta v Blaževu, a več kilometrov pred vasio je ta cesta tako zapuščenca in ozka, da je zdaj šele podjetnik Velović s svojim avtomobilom tvegati vožnjo po njej in srečno prispel v vas. Vaščani so ga sprejeli z velikim navdušenjem, in mnogi so se razjokali od veselja, ker so zdaj prepričani, da bo konec dosedanje zapuščenosti. Okolica

Jetnik piše pisma s krvjo.

vasi je rodovitna, vaščani pridajo dosti raznovrstnega sadja a vse svoje prideleke so morali doslej voziti z malimi vozički ali pa nositi daleč na trg.

Dekle so odpeljali.

Na sarajevski ulici je bil ponoči izvršen gangsterski zločin nad brezposelno pevčico E. Telko Balaševu. Ko je šla z nekega lokala domov, se jo tik ob njej ustavil avto. Trije mladeniči so zgrabili mladenko, ji zamašili usta z robcem, jo potisnili v avtomobil in jo v diru odpeljali. Nekatje v okolici so ji odvzeli denar in plašč, jo zvezali, potem pa postavili na hladno s prtljajo, da jo bodo ubili, če ne bo prišla policiji. Navzlic grožnji se je Telka podala naravnost na policijsko upravo. Policija zasleduje dva soferja in nekega mesarskega pomočnika.

20,000 ljudi je v Jugoslaviji vsako leto popadenih od steklih psov.

V nedeljo 16. novembra je v Beogradu začel 17. kongres jugoslovanskih veterinarjev. Ta kongres je imel v programu, zlasti dve stvari, ki sta za državo velikanske važnosti: živalska steklina in pa nadzorstvo živil, ki jih morajo ljudje kupovati. Predsednik kongresa Mihutin Gad je naglasil, kako važno je, da se vsa javnost začne zanimati za steklino. Kako važna je steklina za ljudi v državi, najbolj dokazujejo številke. Po številih steklih psov je Jugoslavija prva v Evropi. Škoda, ki jo vsako leto napravijo ljudem stekli psi in voko- vi, pa znaša mnogo milijonov dinarjev. V državi je vsega skupaj najmanj 6 milijonov psov, ki na deželi po vseh igraj kot psi čuvaji vloge nekakih "pomožnih organov" v javni varnosti. Toda od psov, ki steejo vsako leto, oboli na leto najmanj 20,000 ljudi.

To je strašna številka, ki je ne smemo podcenjevati. Prav tako važno pa je, da oblast skrbno preiskuje živila, ki jih morajo ljudje kupovati za svoje potrebe na trgu ali v trgovinah ali gostilnah.

Dopisi

CHICAGO, ILL.

Vsem ljubiteljem lepe slovenske pesmi v Chicagu in okolici naznanjamo, da ima prihodnje nedeljo popoldne, 27. novembra, svoj jesenski koncert pevski zbor "Sava". Vrši se v dvorani SNPJ, 2657 S. Lawndale Ave. Pričetek točno ob 3.30. Po koncertu bo ples v obeh dvoranah.

"Sava" bo dala tudi na tem koncertu lep koncert lep program. V prvem delu bodo zborске skladbe — delavske, narodne in klasične. V tem delu bodo prijatelji naše pesni kakšno uro uživali prostne melodije. Zabavali jih bosta tudi Pluthovi sestrici z akordino in petjem. Josephine bo pokazala svojo godbeno umetnost, nadebudna Angelina, rojena pevka in igralka, pa svoje vokalične sposobnosti.

V drugem delu pa bo predvajana opereta ali spevoigra "Kmeti ali meščani?" Stvar je jako lepa, ne brez pomena in prepletena z lepim petjem. Glavne vloge bodo imeli: Anna Miško, Marya Omahen, Frances Vider, Edward Laben, Anton Andres in Anton Garden. Nastopi tudi zbor. Vstopnina pri blagajni 40c za vses program in ples. Vabljeni vsi ljubitelji petja. Se vidimo na "Savinem" koncertu prihodnje nedelje popoldne. Na svidenje! Savan.

Do, dragi prijatelji! Če želite vstopiti v bolnišnico, ki jo vodi Veličnik, povežite se s prijatelji, ki so se spopadli s tem. Uporabljajte imena, ki so se spopadli s tem. Vsi stane v dedu 120.000, a Veličnik Vse prijatelji, kako in kdaj uporabljajo Pain-Expeller? Kupite brez odlašanja steklenico Pain-Expellerja v bližnji lekarni. Zahvalite Pain-Expellerja s Sidiom na vsaki stekli.

BLAZNIKOVA Peter Zgaga

Pratika

za leto 1939

Cena 25c

a poštino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street
New York, N. Y.

Poročil se je, ne da bi nevesto poznal ali videl.

Vrhovno serijsko sodišče je pripovedalo sklepanje zakon-kih zvez med muslimani in tujimi državljankami. Za ta kerak se je odločilo pač zato, ker se tako zakon-ke zveze zadnji čas množile. Bilo je že več primerov, da mož svoje bodoče žene niti niti ni videl, ko se je z njo poročil in narobe, da ona ni videla svojega moža. Pri takih porokah gre samo za državljanstvo. Tudi Dunajčanka Josephine Weiss se je te dni poročila v Zagrebu z muslimanom Mehom Šabanovičem, ki je dobil za to 1500 din. Več je seveda zaslužil advokat, ki je Weissovi preskrbel moža. Šabanovič se je pa v svojo ženo zaljubil, ko jo je videl na sliki, in zdaj se noče od nje ločiti. Takle zakon-ke zveze so namreč navadno takoj zočet razderejo, ker gre kot rečeno, samo za državljanstvo, vse drugo je pa gola formalnost.

VSA NEWYORSKA SLOVENSKA DRUŠTVA naj izvolijo po dva zastopnika za skupni sestanek, dne 27. NOVEMBRA v Slovenskem Narodnem Domu, 253 Irving Avenue, Brooklyn, N. Y.

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kursu.

V Jugoslavijo:

Za \$ 2.55	Din. 100
\$ 5.00	Din. 200
\$ 7.50	Din. 300
\$ 11.25	Din. 500
\$ 23.00	Din. 1000
\$ 45.00	Din. 2000

V Italijo:

Za \$ 6.35	Lir 100
\$ 12.25	Lir 200
\$ 23.50	Lir 500
\$ 57.00	Lir 1000
\$ 112.50	Lir 2000
\$ 167.50	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBAM GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dolarjih ali lirah, dovoljujemo se boljše pogoje.

Izplačila v ameriških dolarjih:

Za izplačilo	\$ 5.—	morate poslati .. \$ 5.75
\$ 10.—	"	" .. \$ 10.50
\$ 15.—	"	" .. \$ 15.75
\$ 20.—	"	" .. \$ 21.—
\$ 40.—	"	" .. \$ 41.25
\$ 60.—	"	" .. \$ 61.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJNO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 18th ST., NEW YORK

STENSKI KOLEDARJI

Za najmanje stroške zamorete poslati v staro domovino velik stenski KOLEDAR svojim sorodnikom in znancem. Celo leto se potem vas spominjajo s hvaležnostjo. Stane Vas samo 25c s poštino. Pošljemo ga za Vas mi. Pošljite zanje naročilo takoj.

A. GRDINA IN SINOV
6019 St. Clair Ave.,
Cleveland, Ohio

SLOVENSKO SAMOSTOJNO BOLNIŠKO PODPORNO DRUŠTVO za Greater New York in okolico, ink.

Kdor izmed rojakov ali rojakinj še ni član tega društva naj vpraša svojega prijatelja ali prijateljico ali pa enega izmed odbornikov za natančna pojasnila. V nesreči se šele spozna, kaj pomeni biti član dobrega društva.

To društvo je sicer najmlajše, toda najmočnejše bodisi v premoženju ali članstvu. Društvo je v tem kratkem času svojega obstanka izplačalo že skoro 14 tisoč bolniške in nad šest tisoč smrtno podpore ter ima v blagajni skoro \$17,000.00

ODBOR ZA LETO 1938

Predsednik: PETER CERAR
6028 Palmetto St.,
Brooklyn, N. Y.
Podpredsednik: MIHAEL UREK
82 Westfield Street
Brooklyn, N. Y.
Tajnik: JOSEPH POGACHNIK
580 Liberty Avenue
Wilmington Park, L. I.

Blagajnik: ANTHONY CVETKOVICH
982 Seneca Avenue
Brooklyn, N. Y.
Zapiskar: FRANK MEKINC
1065 Greene Avenue
Brooklyn, N. Y.
Arhivar: JOSEPH POGACHNIK

Društvo zbiruje vsako četrto soboto v svojih društvenih prostorih v American Slovenian Auditorium, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y.

Kratka Dnevna Zgodba

UMRET JE PRIŠEL

Bezeg je bil zrel in v nešteti kohljah so visle modro-erne jagode v jasni jesenjski dan. Vrabel so razsajali po vejah, ko je jutranja megla še visela nad vrhom, in poslednji od njih se niso imeli zadosti, ko so se že oglasili zgodnji večer-ni zvonoji. Spet in spet so posedali tudi drozgi in skorci na starem bezgu, in vse tisto šeebetanje in razsajanje je spreminilo mali vrt v majhen gozd, ki se je zarasel v vas, da jo je ogrevale jeseni in pozimi.

Slišati je bilo pa tudi zamolkopadanje jabolk in hrušk in veselo glasove otrok, ki so z jeziki in usti uživali zvrhano mero sladkosti tega leta in se niso niti z mislijo dotaknili zime, dasi se je dozddevalo, kakor da že stopa z golih travnikov.

Nekoga takega dne se je zgodilo, da je zdravnik, ki je skušal ozdraviti dolgotrajno in mučno bolezen posestnika Petra, povedal njemu in njegovi ženi, da ni nobenega upanja več. Dejal je, da se utegne bolezen aboljati edinele tako, da se odpravi bolnik v bolnišnico v mesto, kjer da ga bodo natančno in stalno opazovali in mu bodo to zlo, ki se henehoma veča, in to neprestano blojajočo se smrt, tako rekoč iz telca izrezali in izžgali.

A tedaj, ko je to izrekel, je zaplato veselo vpitje ptičev v nizko izbo, ki so ji njena okna gledala na vrt. Ker je bila pa ta hrupna radost kakor opojna in prekrasna pisem življenja samega, je Peter zdravniku priklinal, čeprav se je bil že sprijaznil s smrtjo in je bil že

odmislil prostor njemu bridki tovaršiji v izbi in v postelji. Ali ni bila takšna jesen čudž, in si je človek zavlejo tega čudeža moral še začeti življenja in mu je še oživilo umanje? Nato pa bo prišla zima, ko bo vonj po goratih polenih prešinjal vso vas, in pa pomlad se bo vrnila, ko bodo začetle anemone pod starimi bukvami za vajo — in še poletje s košnjo in z valujočim žitnim klasjem.

Resnično, še, še bi rad živel, še eno takšno bogato leto, še deset, še več let! Življenje je bilo polno dela in skrbi, res je, polno trpljenja in trdih bojev, pa je bilo tudi neizmerno čudovito. V vseh teh letih je rastele na vrtu bezeg in so bila jabolka in solata in zeljinate glave in majnice in vrtnice in lilije; pa ogenj v peči v zimskih dneh in mogočna skladanica drv ob hiši, in barja, ki je počumevala z vejami po vrtu — in še vse, vse drugo.

In tako so ga oblekli v črno, prazno obleko, ki mu je bila postala preohlapna. Še enkrat je za slovo s pogledom objel ves vrt, priporočil je ženi prašiča, ki ga najza Martinovo zakoljejo, naj pazi nanj, da bo v miru in se bo tako čim bolj zredil. Nato pa je napol sedel, napol ležal v zdravnikovem koleslju in se je odpeljal proti mestu in v ozdravljenje.

Navzlic tresenju mu je vožnja dobro dela. Saj takle mož ki se takole v vozu pelje, iz domače vasi v mesto, vendar ni na smrt bolan, saj se ne pelje samo v mesto, marveč v narajočo novemu življenju, novim pomladim in poletjem! Ljudje,

ki sta jih na brzi vožnji srečavala, so se jima tako rekoč prijazno nasmihali, češ: Le naprej, saj bo še vse dobro! In kmeki vozovi, ki so s svojim ropotom se preglasili hrumenje motornih koles, so bili obloženi s samim zaupanjem in upanjem.

Nato se je približalo mesto s svojim kiselskim in zapeljivim vonjem po pivu in vinu, ki je vstajalo iz starih krčm.

Dokler ni slednjič vse to izginilo na belem in strogem hodniku v bolnišnici. Kakor da bi bilo medtem minilo leto ali bi se velikanske morje zarinilo v tinea. Obrznil je bil resni in tiho žalostni, ozračje ni bilo preženo z divjo in prekrasno knjigo življenja, marveč z utrujenostjo in tajno plahostjo; ne z dehtenjem po jabolkah, hruškah in bezgu, marveč z vonjem po karbolu in z drugimi mrkimi in tesnobnimi dišavami.

Peter je spet nenadoma začutil, da je zelo bolan in da mu je zdravnik predpisal to bolnišnico kot poslednje, kar preveč grenko zdravilo. Znoj ga je obli in začel se je tresti, kakor da bi se bil pravkar izmučil z napornim delom. Brž so ga dali v posteljo. Spočetka sploh ni opazil, kje da ta postelja stoji in kdo je razen njega še v tem visokem in svetlem prostoru. V duši mu ni bilo ničesar drugega, kot občutek neskončne zapuščenosti in neznankega strahu, česar ni mogel domniti in ne sam sobi priznati.

Šele čez dolgo časa se je iz te medle in zatohle megle pojavil svet, ki je imel dva obraza in dva glasova: obraz šestdesetletnega čemernega človeka in obraz napol odraslega, precej zabitega fanta; in star, večno stokajoč in omerikav glas, in mlad, surov in domišljiv glas.

Zdela se je, da ima starec hude bolečine, a Petru se ni smilil, marveč se mu je studil in se je jezil nanj. Mladi bolnik pa je venomer pripovedoval kvante in se hrupno smejal, da je udarjalo ko z bičem na ušesa.

Okna so imela šipe iz težkega rizastega stekla, ki so le napol propuščale pristrčno dnevno luč skozi. Pogled je moral spet in spet obstati na strogem vzorcu belih sten, na medenici posteljnika in na četverkotnih vratih.

Doma pa se je pogled svobodno razprostrl v zelenje dreves in v paradiz ptičev in oblakov.

Jetnik zavoljo življenja se je sprijaznil s tem, ker si je mislil, da se bo hkrati z borbo soper bolezen in smrt začela borba za bodoča poletja in žetve, in neskončno je bil nesrečen, videč, da bje v bolnišnici drugačna ura ko zunaj v njegovem življenju, in da je ta ura mnogo bolj počasna in preudarna. Šele čez nekaj dni so ga rentgenizirali in potem je trajalo spet nekaj dni, dokler ni prišel zdravnik in mu je povedal, da bo treba še dva tedna, dokler ne bo bolnik torej, da ga bo mogoč temeljito preiskati.

A ko sta minila ta dva tedna in še tretjega pol, je izjavil, da se bo nemara le kaj doseglo brez noža, če se ne pot odpravljeno pa vsaj začasno izboljšanje. Da sree ni tako močno, da bi omogočilo prenesti neskončni napor zaradi operacije.

Peter je sprejel to vest, kakor je sprejel že vse drugo v tej hiši. Toda ko je odšel zdravnik in se je mladi bolnik

poleg njega začel norčevati iz njegove bolezn in iz zdravnikovega upanja, je vzkripelo v njem. Planil je iz postelje, udaril zasmehevalca v obraz in je butnil v okno, kakor da bi hotel poklicati sonce in veter na pomoč.

Starec je začel stokati, da je umraz in da naj okno zapro. A čim je zapihal vanj veter od zunaj, veter črnega sveta in njegove vasi, je bil Peter nenadoma ves spremenjen. Po dolgem času je spet prvičkrat globoko zajel sapo, svet se mu je zazdel povsem drugačen in v bližnji opojne sreče, ki je bila tako redka v njegovem trpljenju, si je dejal: "Doma hočem umreti."

S tresočimi se rokami se je oblekel in čez nekaj minut je stopal med stokajočim kričanjem starca in zagrizenim smejanjem fanta iz sobe, ki mu je požrla štiri prelestne jesenske tedne njegovega življenja kakor požrešna zver.

Ko je umirajočega srca stopal po hodnikih, ni našel ne

sestre ne zdravnika, ki bi ga bili spoznali. Vrata so se mu sama od sebe odprla. Kmalu je stal na cesti, zunaj v svetu, ki se mu je zazdel s svojimi barvami in hrupom, s hišami in ljudmi čudovitejši kot kdaj prej.

Ni občutil ne bolečine ne utrujenosti, celo prav lahko je stopal. Ko se je bližal trgu in je stal med stojnicami in kosarami, je še mislil na to, da bi ženi kaj kupil, kakor je to storil pred dvajsetimi, tridesetimi leti. A vedel je, da ni imel niti novčica, saj je bil odšel v bolnišnico brez denarja. Nato pa se je začela tista pot, ki je pozneje vsa vas govorila o njej in so se pri tem slehernemu orosile oči. Za pot, ki jo prehodil zdrav človek v poldruguri uri, je potreboval šest ur hoje. Nešteto krat se je moral ustaviti, da se mu je malo amirilo njegovo boleče, buta-ječe srce. Nešteto krat se je moral nasesti kraj ceste, boječ

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Zena ubila pijanca.

V Srednji Dobrni pri Uziški Pozezi se je odigrala zvečer rodbinska tragedija. Gvozdenja Krsnanović je ubila svojo ga moža Jakoba. Zakonec sta se že dolgo prepirala in večkrat tudi stapla. Mož je bil pijanec in kadar se ga je preveč nalezl je pretopal ženo. Tudi naša žena pijanega moža v krčmi brez beliča v žepu. Zapodila ga je domov, mož pa s tem ni bil zadovoljen, in se je ženi upiral. Žena je imela v roki kopačo, s katero ga je udarila večkrat po glavi tako močno, da je izdihnil.

Tri tedne star otrok v lisičji jami.

Ko se je vračal kmet Josip Tomaškovič iz Bariloviča bližn Duge Reše skozi gozd domov, je naenkrat zaslišal otroški jok. V lisičji jami je našel pod dračjem tri tedne starega otročka. Odnese ga je domov in obvestil orožnike, ki iščejo brezsrčno mater.

STENSKI KOLE-DARJI

Firma A. Grdina in Sinovi, trgovina s pohištvo in pogrebni zavod, nam sporoča, da imajo na razpolago velike stenske Koledarje, katere lahko rojaki po naročilu pošljejo v staro domovino svojem v dar. Za malo vsoto 25 centov, pošljete svojem celoletni spomin, za katerega Vam bodo potem zelo hvaležni. Naslov podjetja je: A. Grdina in Sinovi, 6019 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

NÁPRODAJ JE HIŠA

obstoječa iz 5 sob; velik vrt. Zemljišče je dolgo 86 čevljev in 20 čevljev široko. Prodaj po nizki ceni. Prodaj tudi po hištvu in mizarsko orodje. Za pojasnila vprašajte pri: ALOISIA STREKEL 5601 Wickliff Street 10th Ward Pittsburgh, Pa.

Spisi Josip Jurčiča:

- I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.
- II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrbani Smukova ženitev. — Klosterski žolnar. — Grad Rojinje. — Golida.
- III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.
- IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovski sodba v Višnji gori. — Dva brata.
- V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetkega cesarja. — Med dvema stoloma.
- VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.
- VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pipa tobaka. — Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda med bratoma.
- VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdiš. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovenca Andreja Pakja.
- IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir grašč. — Pona-rejeni bankovci.
- X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

10 zvezkov \$10

Tunel

(Spisal B. Kellermann)

Globoko pod zemljo vrtajo orjaški stroji tunel med Evropo in Ameriko. Genialni inženjer MacAlan vodi ogromno delo. Cele armade delavcev se zari-vajo vedno globlje v osrčje zemlje. Sredi dela zaloti graditelje strahovita katastrofa, ki skoro popolnoma uniči že napravljen delo in katere žrtve je tisoč in tisoč delavcev. Toda železna volja MacAlana ne odneha, dokler ne steče med Evropo in Ameriko globoko pod oceanom prvi vlak. Skozi vse delo se čuti orjaški ritem, ki mestoma kulminira v grandioznih opisih in dogodkih. Tunel je ena najzanimivejših knjig svetovnega slovstva.

259 strani . . . \$1.20

Ivan Pregelj: Izbran Spisi

STEFAN GOLJA IN NJEGOVI. — Tolminska novele. 253 strani.

V Stefanu Golji nam podaja Pregelj edinstveno sliko trpljenja našega naroda v časih graščanske mogočnosti. V središču te žive nepoznane zgodovinske slike stoji klana postava župnika Stefana Golje, ki da v pravem pomenu besede "življenje za svoje ovce." Prepletel je roman s tragedijo Ipe Tolminke, ki v svoji čudovito nežni izvedbi nima sebi enake. Tolminske novele vsebujejo med drugim tudi originalni, že splošno zasloveli pridiki "Pustina pridiga," in "Palver und Blei" ter biser naše novelistike: "Gospoda Matije zadnji gost."

Cena \$1.50

Bogovec Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestantizem po Slovenskem. Pridigarja Jerneja je klasično opisal. Roman so dodana potrebna pojasnila.

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiški gospoda Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo postavbo našega velikega narodnega gospodarja 18. stoletja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu tvori že pred leti napisana večerniška zgodba o mladostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno sliko s Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, na njegovem gradu Lansprežu, kjer mu sivo glavo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kante Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam pousvarja kos slovenske preteklosti in in nje diha slovenska zemlja sama.

Cena \$1.50

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporni organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Ustanovljena 2. aprila 1896, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedešom v mestu Joliet, Illinois

POSUJE ŽE 45. LETO

Glavni urad v lastnem domu: 508 N. Chicago St., Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$4,000,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 108.64%

K. S. K. Jednota ima nad 35,000 članov in članic v odznanem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 186

SKUPNIH PODPOB JE K. S. K. JEDNOTA IZPLAČALA TEKOM SVOJEGA 43-LETNEGA OBSTANKA \$6,500,000

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD"

Če se hoče savarovati pri dobri, posteni in solventni podporni organizaciji, zavrtaj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko savaruješ za smrtne, razne polkodne, operacije, proti bolezni in osemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo družbo člane in članice od 16. do 65. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruješ se lahko za \$250; \$500; \$1000; \$1500 in \$2000 posmrtnine. V mladinskem oddelku K. S. K. J. se otroci lahko savarujejo v razredu "A" ali "B". Mesečni prispevek v mladinski oddelki je zelo nizki, samo 10c za razred "A" in 30c za razred "B". In ostane stalen, dani savarovalnica s vsakim dnem saraška. V V mladici smrti otroka savarovalnica v razredu "A" se plača do \$450.00 in savarovalnica v razredu "B" se plača do \$1000.00 posmrtnine. Na vsak dan, ki ga zavaruješ se lahko za \$250; \$500 in 30c na dan ali \$5.00 na teden; zamenjati primerno plačo.

K. S. K. Jednota gradi članstvu štiri najmoderneje vrste savarovalnic, ki so: 1. savarovalnica za otroke, 2. savarovalnica za mlade, 3. savarovalnica za stare, 4. savarovalnica za vse.

Član in članica nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo stalo razredno izplačilo v gotovini.

Med 70 let stari član in članica so prosti vseh nadaljnjih zamenjav, ki bi jih morali plačati.

Vsi člani in članice imajo pravico, da se sodelujejo pri vseh delih, ki jih organizacija opravlja. Če se hoče sodelovati pri vseh delih, ki jih organizacija opravlja, se hoče sodelovati pri vseh delih, ki jih organizacija opravlja.

Če se hoče sodelovati pri vseh delih, ki jih organizacija opravlja, se hoče sodelovati pri vseh delih, ki jih organizacija opravlja.

JOSIP ZALAR, 508 N. CHICAGO STREET, JOLIET, ILLINOIS

ZAVRŽENA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

103 ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

Držeč Marietto za roko, gre za Dagmar. Pred gradom pa se ž njo vstavi. Pogosto ga ježno pogleduje in ga oblega s prošnjami, da njeni markizi ne stori nič žalega, češ, da je sama vsega kriva. Werner pa ji odgovarja in jo trdno drži.

Dagmar je kanalu pospravila vse svoje stvari v kovčeg, v katerem je imela spravljene punčke, ki je šla v Italijo. Iz pisalne mize vzame svoje najdražje malenkosti, sliko svojega očeta, sliko Wernerja in tete Brigitte, škaflijo, v kateri so bili nekoč bomboni, hiserno ročno torbico in punčkin čevljiček. Vse to naglo vrže v kovčeg in poleg tega še nekaj perila. Obleče si udobno obleko in čez njo lahek površnik. Pokrije si še klobuk. Naglo gre nato v knjižnico, kjer poišče ilustrirani list, v katerem je vidla slika Carla Magnusa in njegove žene, ker je ni hotela pustiti, kajti vedela je, da je Leonora Magnus njena mati. Nato pa steče iz sobe; z olajšanim od dihom stoji pred Wernerjem in ga pogleda z žarečimi očmi. Werner izpusti Marietto.

"Sedaj pa me poslušajte. Sedaj mi boste prinesli ključ od glavnih vrat in bom pustil, da bo hodila milost pred pravico in vas ne bom postal v zapor."

Marietta se vrže pred njim na kolena.

"Vzrite Marietto v ječo, samo ne moje carissime marchese ne. Tega ne bi prenesla, niorala bi umreti. O, imajte usmiljenje z mojo gospodinjjo!"

Werner pogleda Dagmar.

"Zares je ginljivo, kako je ta starka svoji gospodinjji vdana in ji hoče prinesiti vsako žrtv."

"Prosim te, Werner, priznavaš ji, ne strah je bolj, kot pa je potrebno," ga prosi Dagmar.

Werner dvigne staro služkinjo.

"Zaradi vaše zvestobe bom poskušal obvarovati vašo markizo pred ječo. Potem bo tudi kmalu zopet pri vas. Pri nas takih ljudi ne moremo rabiti. Sedaj pa takoj ključ, drugače se bom skesal svoje obljube."

Marietta naglo odide ter se kmalu vrne s svežnjem ključev. "Naprej, sprenete naju do vrat in jih odprite. Nato jih morete takoj zopet zakleniti."

Ubogljivo, toda z godrnjanjem gre Marietta naprej. Roko v roki sledita Werner in Dagmar. Werner vzame Dagmar majhni kovčeg, vrv in suknjo pa je pustil v parku.

Dagmar v pozdrav še enkrat zamahne z roko proti grobnici Comistellijev.

"Tam leži stric Egon v svojem zadnjem počitku. Zaradi njega, Werner, moramo vse storiti, da obvarujemo njegovo ženo in hčer vsega najhujšega," pravi tiho.

"In da obdržimo ime Rudolfa Strasserja čisto," pravi Werner in trdo in gorko stisne njeno roko.

Z veliko težavo odpre Marietta vrata — Werner in Dagmar stopita čez prag. Werner z vso silo zaloputne vrata za seboj. Nato pa si oba odrešena stojita nasproti. Dagmar pade Wernerju okoli vratu.

"Prosta! Prosta!" vzklikne in vroče solze odrešenja ji vro iz oči.

40. POGLAVJE.

"Kako lep je svet, kako krasna svoboda!" zakliče Dagmar v opojnem veselju.

"In kako lepa in krasna je ljubezen, najina ljubezen, moja ljuba Dagmar," ji vpadne Werner.

V tesnem objemu stojita in pijanih oči gledata v dolino. Rodovitna planjava se razteza pred njima, kakor jo je mogoče videti samo v severni Italiji. Pred njima se razprostirajo veliki vinogradi, trte vise le malo nad tlemi ter tvorijo straho, na katere sije sonce in zori grozdje. Med trtam rastejo nizke murve, po katerih se ovijajo trte in najdejo oporo.

V daljavi je videti vas Sorino in daleč za vasjo je mogoče videti cerkvene stolpe nekega mesta.

Werner smeje pogleda Dagmar.

"Ali bo moja mala, sladka nevesta mogla hoditi do Sorina? Dve uri boš morala junaško hoditi."

Dagmar se vzbava in svoji mladostni moči.

"Do konca sveta bi mogla iti s teboj."

Werner se veselo zasmje.

"Tako daleč ne bo treba iti. Ali misliš, da bova pri najemniku mogla dobiti kak voz? Rad bi ti v tej vročini prihranil dolgo pot. V Sorinu čaka na mene avtomobil, ki sem ga za vse slučajne najel v Florenci. Toda do tam boš morala hoditi."

Dagmarine oči se zablistajo v mladostnem navdušenju. Pri najemniku je kočija. Tudi dva konja sta tam. In stric Egon mi je rekel, da je kočija moja, ker je bila popravljen z denarjem mojega očeta. In tudi konje je kupil z denarjem mojega očeta, zato se morem vsega poslužiti brez kakšnega očitjanja."

"Ali pa najemnik ni v zvezi z signoro Katarino?"

"Tega ne verjamem. Stricu Egonu je bil zelo vdan in tudi stric ga je smatral za poštenjaka."

"Dobro, poskušajva, ako moreva dobiti kočijo. Toda postoj, draga, nekaj važnega sva pozabila — kako pa te bom pripeljal iz Italije? Nobenih listin nimaš in na tvoj potni list je potovala Elena."

Dagmar se zgane in prebledi.

"O, gorje, kaj bova napravila!"

Werner pritiska njeno roko k sebi.

"Samo ne boj se. Dovolj, da nekoliko pomislim. Signora Katarina in njena hči ste imeli potne liste iz Sorina. Torej jih je izdal sorinski župan. Ali te pozna?"

"Kvečjemu nas je videl včasih, kadar smo se vozili s kočijo mimo njegove hiše in prav gotovo ni vedel, ali sem Dagmar ali pa Elena, ki je spremljala svojo mater."

"Torej je markiza nahajala župana, da je Elena njena nečakinja Dagmar. Tedaj misli, da je izdal potni list za signorino Dagmar Strasser. Ako sedaj zopet zahteva potni list na to ime, tedaj se bo začudil in ga ne bo hotel dati. Zato mislim, da je najbolj pametno, da do tedaj, ko pridemo čez italijansko mejo, potni list pod imenom Elena. Pri županu boš tedaj prosila za potni list na ime Elena Strasser. Ko bova enkrat doma, bo prav lahko za tebe dobiti nove listine."

(Daleč prihodnjaj.)

Najslavnejša policija sveta

Nobena policijska uprava sveta se ne more ponasati, da bi bila tako slava, kakor je Scotland Yard, centrala londonske policije. Hkrati pa tudi ni na svetu oblasti, ki bi o njej krožilo toliko napačnih pojmov kot o Scotland Yardu. Temu pa je vzrok množica kriminalnih romanov, ki so se iz Anglije razširili po vsem svetu. Anglija je klasična dežela detektivskih zgodb. A vprav znani pisatelj Edgar Wallace je mnogo pripomogel k temu, da je razširjeno napačno mnenje v Scotland Yardu. "Yard" je po mislih mnogo ljudi v Angliji (in po drugem svetu) nekakšen pravilni grad, kjer izgotavljajo ljudi z nadnaravno darovitostjo. Zato je prav, da povemo, da je Scotland Yard — centralna uprava londonske policije.

V Angliji spada pod zaglavje "policija" le tisto, kar ljudstvo zares razume s tem imenom. Ko je sir Rohard Peel, eden največjih angleških notranjih ministrov leta 1829 ustanovil sedanjo organizacijo londonske policije, ji je hkrati določil meje. V dobi več kot 100 let njenega razvoja se je Scotland Yard jako spremenil, toda v bistvu je pa ostal tak, kakor ga je Peel ustanovil.

Zmote o Scotland Yardu so na primer te, da so ondaj uslužbeni samo kriminalni uradniki. Vendar spada kriminalni oddelek le k enemu od štirih oddelkov, oddelek "A" je splošno upravnih oddelkov. Oddelka "B" in "C" sta prometna in kriminalna policija, oddelek "D" pa je organizacijski oddelek. Vse te oddelke vodijo visoki uradniki, predseduje pa policijski predsednik, ki ga imenujejo samo kralj.

Prometna policija, ki je pod oddelkom B, ima v Scotland Yardu jako važno vlogo. Neizmerni promet 8 milijonskega mesta, ki ima veliko prav tesnih ulic, tvori nerazrešljiv problem. Da se pa ta promet navzlic temu tako urno razvija, je pa zasluga oddelka B, in svetovnoslavne zanesljivosti "bobijev", ki so izšli iz sole Scotland Yarda. Najbolj zanimiva naloga oddelka B je brez dvoma raziskovanje in zadržanje nezgod. V nekem prostoru v Scotland Yardu stojijo neizmerni načrti mesta Londona, kjer so križem kražem pritrjene zastavice in gumbi. Tu je vsaka prometna nesreča zaznamovana, katere se je pripetila v zadnjih 6 mesecih v območju Scotland Yarda. Iz oblik in barv gumbov in zastavic more uradnik koj spoznati, kdaj in kako se je zgodila nesreča.

A tudi laiku pove karta dvoje stvari: da se pripeti največ nesreč v tistih krajih mesta, kjer je največ najbolj tesno postavljenih stavb. Vendar so prometne nezgode največje zunaj mesta, kjer je naglica vozil brezumna. Čoprav je zaradi 50 km najvišje brzine na uro precej manj smrtnih nesreč kot prej, vendar izgubi v Londonu zaradi prometne nesreče več kot 1000 ljudi svoje življenje na leto. Jako zanimiva je še naloga onega prometnega oddelka, ki sega že v kriminalni oddelek C, namreč, da določijo, kje v Londonu se pripeti največ zločinov. Tudi tu

vidiš karto z gumbi in zastavicami, kjer more uradnik kar koj spoznati, kdaj in ob kateri uri se je zgodil kak zločin.

Kriminalni oddelek to čudo detektivskih zgodb, je vprav takšen trezen oddelek, kot so drugi. V majhnih, tesnih pisarnicah sedijo resni uradniki in neumorno opravljajo svoje delo. Skrivnost in čudovitost kriminalne policije je vprav v neznansko podrobnostnem delu, v natančnih in temeljiti preiskavah. Odlični detekti-vi Scotland Yarda niso mogoče zato odlični, ker bi imeli kakšni čuti ali bi bili rojeni veleumi, marveč so odlični zato, ker so izvrstni resni delavci. Uspehov ne dosežejo, kot v romanu, kar tako po naključju, marveč le s podrobnim, živim zbiranjem najmanjših podatkov.

Za to delo pa je Scotland Yard opremljen z najodličnejšimi pripomočki. Naj omenimo od teh le tri. Prvi je poročevalska služba, saj je Scotland Yard, ki se bavi splošno le z razkritji najhujših in najbolj zapletenih zločinov, poročevalska centrala za vse javne klice na pomoč. Če se le od kod iz Londona oglasi telefonski klic na pomoč, ga policija takoj sporoči Scotland Yardu. Od tu sporočijo brezlično svojemu oddelku avtomobilov, ki takoj začno iskati zločince in ki ga večkrat že čez nekaj minut najdejo.

Oddelek za prstne odtise je za laika zares skrivnost. Scotland Yard je nedavno dognal poseben sistem, ki omogoča, da se že v najkrajšem času dožene zločince. Medtem ko je bilo do sedaj potrebnih več ur, da so našli, ali je ta in ta novi prstni odtis v njih zbirki milijona odtisov, pa se zdaj to zgodi največ v treh minutah. Najbolj te pa osupne pri tem sistemu to, da uradnik ne primerja niti enega odtisa iz zbirke z novim odtisom, ampak se ozre le na tabelo in takoj vse ve. V neki sobi visi zanimiv dokument iz zgodovine prstnih odtisov. Thomas Bewdik, naveden rezbar, ki je živel od l. 1753—1828, je prvi spoznal, kako je za odkritje zločincev važno, da poznamo odtis prstov. Leta 1823 je izdal posebno knjigo, kjer je na platnicah namerstno njegovega imena — odtis njegovega palca.

Manj skrivnost, vendar kot dokaz podrobnostnega dela jako važen del, je kartoteka zločincev. Vodilna misel tega oddelka je, da ni zločinec le v navzkrižju s paragrafi, marveč da ostane tudi zvest isti vrsti zločina. Zato so priredili obsežno kartoteko, kjer je vpisan sleherni obsojeni zločinec. Kartoteka je tako strokovnjaško izdelana, da ni ondaj le oddelki "tatvina," marveč je tudi pododdelek "tatvina v hiši," "žepna tatvina," itd. Če se zgodi kak zločin, kjer

zločinec ni znan, more Scotland Yard na podlagi te kartoteke dognati, kateri "bivši odjemalci" so pri tem področju zaposleni. So še kartoteke za posebne telesne znake zločincev, kartoteke za tatove zlatnine, koles in avtomobilov.

Mimo štirih poglavitnih oddelkov pa so še posebni oddelki, ki bi ustrezali našemu pojmovanju o politični policiji. Seveda pa tu nimajo toliko v mislih britskih državljanov, ampak so tu zaznamovani sumljivi inozemci.

V času po svetovni vojni je nastal še poseben oddelek za pobijanje manjših komunističnih celic. Njih poglavitna naloga pa je, da ščitijo člane kraljeve rodbine, vodilne politike in visoke inozemske goste. Tako je ta posebni oddelek imel mnogo opravka lani o priliki angleških kronanjskih dni, in letos, ko je angleška kraljevska dvojica odšla v Francijo.

Vse to pa je le majhno poglavje mogočnega organizma Scotland Yarda, ki ima svoje prostore v vegastti stavbi na obrežju reke Temze. Stavba je po zunanjem videzu jako nepriklapljiva in tudi delo, ki se vrši v notranjosti, ni priklapljivo. O tem pač največ vedo tisti uradniki, ki dan in noč sedevajo ondaj in ki njih napornega dela ne prekinde drugaga ko gromki glas ure, "Big Bena", to je ura na stolpu bližnjega parlamenta.

Od mraka do jutra gorijo luči za okni Scotland Yarda in marljivo Londončan, ki ob koncu svoje detektivske zgodbe zadovoljno ugasne luč, pač ne pomisli na to, da ondaj v Scotland Yard pazijo na varnost njegovega spanja.

UMRET JE PRIŠEL

(Nadaljevanje s 3. strani.)

se, da bi mu noge ne opešale, preden bi prišel domov. Nešteto krat je začutil, kako se ga hoče polasiti obup, a tedaj se je vzravnal in je povedal ptičjem in drečjem okrog sebe: "Doma hočem umreti!" V dno srca pa mu je vzklikalo: "Doma hočem živeti!" Tisti, ki so ga videli na cesti, so videli popolnoma starega moža, ki je šel tako počasi, kakor pač hodijo prav stari, izčrpani ljudje — drugega pa niso opazili.

Ko je zagledal prva drevesa domačega gozda, je zaplalo v njem neizmerno zmagoslavje, ki ga ni več zapustilo. Večrilo se je že, ko je prišel do svoje hiše. Žena, ki mu je odprla vrata, je zavpila, a mirno jo je prijel za roko, rekoč: "Doma hočem umreti!" in nato je ležal v svoji izbi, ki je vanjo prihajal vonj po vrtni zemlji in razsajanju vrabcev. Zahvalil je Boga, da se mu je beg

KRETANJE PARNIKOV SHIPPING NEWS

25. novembra:
Europa v Bremen
26. novembra:
Vulcania v Trst
Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg
2. decembra:
Champlain v Havre
Queen Mary v Cherbourg
7. decembra:
Conte di Savoia v Genoa
Hamburg v Hamburg
10. decembra:
Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg
13. decembra:
Bremen v Bremen

VSE PARNIKE
in
LINJE
ki so
važne za
Slovence
zastopa:
SLOVENIC PUBL. CO.
YUGOSLAV TRAVEL DEPT.
216 W. 18th St., New York, N. Y.

14. decembra:
New York v Hamburg
Rex v Genoa
16. decembra:
Queen Mary v Cherbourg
17. decembra:
Paris v Havre
21. decembra:
Hansa v Hamburg
26. decembra:
Normandie v Havre

BOŽIČ V JUGOSLAVIJI 2 ODPLUTJI ZA PRAZNIKE

PREKO
JUŽNE PROGE
"Solne strani Atlantika"

PREKO GENOVE — 15 UR DO JUGOSLAVIJE
C. DI SAVOIA . 7. decembra
R E X . . . 14. decembra

REDA ODPLUTJA V VAŠO DOMOVINO
VULCANIA SATURNIA
Naravnost v Jugoslavijo

23. decembra: 21. januarja: 25. februarja
R E X C. DI SAVOIA ROMA
Preko Genoa

7. dec.; 14. dec.; 4. jan.; 7. jan.; 14. jan.

BOŽIČNI IZLETI V JUGOSLAVIJO

PARNIKI IZ NEW YORKA:

DEUTSCHLAND . 1. decembra
HAMBURG . . . 7. decembra
BREMEM . . . 14. decembra
NEW YORK . . . 15. decembra

Izborne železniške zveze od Cherbouga, Bremena ali Hamburga.

Strokovnjaški nasveti glede vizejev za priseljence in obiskovalce.

Za pojasnila vprašajte lokalnega agenta ali
57 BROADWAY . . . NEW YORK

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

posrečil, da je bil doma, da je mogel slišati kruljenje svoje-ga prašička in kokodakanje svojih kokoši. Zaprl je oči in je zaspal kakor dete v materinem naročju.

Čez dva dni nato je umrl. Staro utrujeno srce si je izvojskovalo vrnitev v domačo hišo, a je hkrati izrabilo svoje

poslednje moči. Vrabci so se podili po vrtni in njih ščebetanje je plalo k njemu, in iz ozračja so se oglašali klici divjih gosi.

Smehljaj se je, ko je umrl.

ADVERTISE IN
"GLAS NARODA"

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

Bohinjsko jezero

216 WEST 18th STREET, NEW YORK